

Źródło zdrowia zwierząt

Ochrona układu oddechowego drobiu

Zakażenia układu oddechowego drobiu są jednym z podstawowych problemów zdrowotnych spotykanych w praktyce weterynaryjnej. Wywoływane są zarówno przez wirusy jak i bakterie oraz grzyby. Najczęściej za infekcję pierwotną odpowiedzialny jest wirus, który osłabiając lokalne oraz ogólnoustrojowe mechanizmy odpornościowe prowadzi do wtórnych powikłań bakteryjnych i grzybiczych.

Jedną z głównych metod zapobiegania zakażeniom układu oddechowego są szczepienia profilaktyczne odpowiednie dla danej femy oraz grupy produkcyjnej drobiu. Jest jednak wiele przypadków, którym nie zapobiegają szczepienia ochronne i jedynym ratunkiem jest aplikacja antybiotyków. Aby zapobiec takim sytuacjom i ograniczyć stosowanie antybiotyków, których skuteczność z roku na rok maleje, można wprowadzić profilaktykę nieswoistą opartą na olejkach eterycznych i witaminach. Mimo, że nie są one w stanie zastąpić ani szczepień ani leczenia, mogą w znaczący i niedrogi sposób ograniczyć straty, jakie w warunkach fermowych wywołują stany zapalne górnych oraz dolnych dróg oddechowych. Okazują się szczególnie przydatne w okresie wystąpienia złych warunków środowiskowych, takich jak wysokie stężenia amoniaku oraz nadmierne zapylenie.

Do najskuteczniejszych substancji należą:

✓ Olejek miętowy

Skład olejku miętowego stanowią: mentol, felandren, pinen, cyneol, piperiton, jasmon, garbniki i flawonoidy. Najważniejszym składnikiem, którego zawartość w olejku wynosi około 50% jest mentol. Jego działanie przynosi ulgę w stanach zapalnych

dróg oddechowych, ponieważ oddziałuje na receptory zimna wywołując uczucie chłodu, działa znieczulająco miejscowo, ułatwia oddychanie, rozszerza naczynia krwionośne, działa także rozkurczowo i ma silne działanie antyseptyczne.

✓ Olejek eukaliptusowy

Substancje zawarte w olejku eukaliptusowym to głównie: eukaliptol – cyneol (około 70%), pinen, kamfen i terpineol. Olejek eukaliptusowy działa rozkurczowo na oskrzela, przeciwbólowo, silnie działa także przeciwbakteryjnie i ma właściwości przeciwwirusowe. W schorzeniach układu oddechowego pomagają oczyszczać drogi oddechowe z zalegającej wydzieliny, przez wzmoczenie ruchów nabłonka migawkowego wyścielającego drogi oddechowe, upłynnianie zalegającego śluzu, a także przez wywołanie odruchu kaszlu.

✓ Witamina A

Działa wspomagająco i ochronnie na nabłonki, w tym na nabłonek dróg oddechowych oraz na błony śluzowe, przyspieszając ich regenerację oraz zmniejszając wysychanie. W sta-

nach chorobowych i w złych warunkach środowiska organizm narażony jest na stres i spadek odporności, co powoduje zwiększone zapotrzebowanie na witaminy. W takiej sytuacji warto zastosować dodatek witamin, szczególnie witaminy A. W stanach niedoboru tej witaminy mamy do czynienia ze zwiększoną podatnością na infekcje i większą wrażliwością na złe warunki środowiskowe, ponieważ uszkodzone i zrogowaciałe nabłonki stanowią mniejszą barierę ochronną przed drobnoustrojami.

W okresie występowania wysokich temperatur ptaki intensywnie zieją chroniąc się przed przegrzaniem. Dochodzi wtedy do silnego wysychania błon śluzowych dróg oddechowych, które stają się przez to bardziej podatne na zakażenia. Olejki eteryczne i witaminy są zatem coraz częściej stosowane w trakcie upałów w celu ograniczenia występowania zakażeń i uzyskania lepszych wyników produkcyjnych. Dużą zaletą praktyczną wymienionych substancji jest możliwość bezpiecznego ich stosowania równocześnie z antybiotykami oraz po szczepieniach profilaktycznych.

Agata Andrzejewska